

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร” นี้ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อทำการวิจัย

1.1 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชน กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร จากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 สร้างกรอบความคิดในการวิจัยและกำหนดตัวแปรต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา

2. รูปแบบของการวิจัย

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

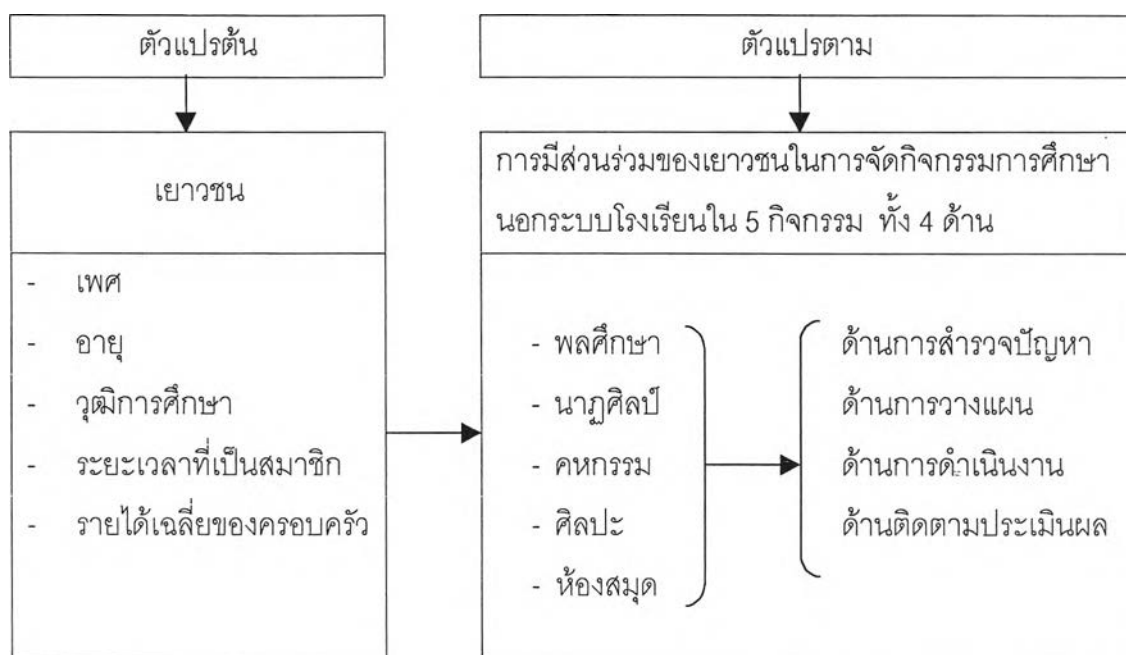
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อทำการวิจัย

1.1 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ความรู้เรื่องเยาวชน ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน การมีส่วนร่วม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 สร้างกรอบความคิดในการวิจัยและกำหนดตัวแปรต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ จากบทที่ 2 รวมทั้งศึกษารายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ศึกษาข้อมูลจากการพูดคุยกับหัวหน้าศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ผู้นำกิจกรรม และเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ จากศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครหลาย ๆ แห่ง ตลอดจนการสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีของศูนย์ฯ จากนั้นจึงได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 : แสดงกรอบความคิดในการวิจัย



จากกรอบความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครนั้น เยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนโดยประมาณ ซึ่งเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ฯ ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ พลศึกษา นาฏศิลป์ คหกรรม ศิลปะ และห้องสมุด พร้อมกับเข้ามามีส่วนร่วมใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล

2. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครระหว่าง 5 กิจกรรม คือ พลศึกษา นาฏศิลป์ คหกรรม ศิลปะ และห้องสมุดใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครตามตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ

และรายได้เฉลี่ยของครอบครัว โดยได้นำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้ามีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครทั้ง 26 แห่ง จำนวน 33,554 คน ประจำปี 2543 สังกัดกองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี (ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับ คือ

1. สํารวจจำนวนและรายชื่อศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร
2. สํารวจจำนวนประชากรของศูนย์เยาวชนในแต่ละแห่ง และประชากรทั้งหมด
3. สํารวจขนาดและที่ตั้งของศูนย์เยาวชนในแต่ละแห่ง
4. ประมาณการขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน

กรุงเทพมหานคร จำนวน 33,554 คน จากศูนย์เยาวชนทั้งหมด 26 แห่ง สุ่มมา 13 แห่ง จากนั้นจึงกำหนดสัดส่วนของศูนย์เยาวชนแต่ละแห่งที่จะมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธีการพิจารณาจากเกณฑ์ให้มีขนาดที่เหมาะสม โดยเลือกมาให้ครอบคลุมทั้งขนาดและที่ตั้งกระจายไปทั่วกรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (ศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 400 คน จากศูนย์เยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 13 แห่ง สรุปลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร จำแนกตามศูนย์ฯ
ประจำปีงบประมาณ 2543

ที่	ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร	ประชากรที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ
1.	ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)	8,857
2.	ศูนย์เยาวชนวัดโสมนัส	416
3.	ศูนย์เยาวชนเทเวศร์	6,251
4.	ศูนย์เยาวชนสวนอ้อย	1,258
5.	ศูนย์เยาวชนวัดมหาธาตุ	265
6.	ศูนย์เยาวชนบางเขน	677
7.	ศูนย์เยาวชนเตชะวณิช	663
8.	ศูนย์เยาวชนวัดจักรวรรดิกรุงรัตนโกสินทร์	412
9.	ศูนย์เยาวชนเวฬุราชินี	635
10.	ศูนย์เยาวชนโรตารีธนบุรี	546
11.	ศูนย์เยาวชนอัมพวา	720
12.	ศูนย์เยาวชนชัยพฤกษ์มาลา	472
13.	ศูนย์เยาวชนวัดม่วง	575
14.	ศูนย์เยาวชนจอมทอง	1,658

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร	ประชากรที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ
15.	ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน	1,921
16.	ศูนย์เยาวชนทุ่งครุ	721
17.	ศูนย์เยาวชนปทุมวัน	526
18.	ศูนย์เยาวชนบ่อนไก่	842
19.	ศูนย์เยาวชนวัดหัวลำโพง	154
20.	ศูนย์เยาวชนลุมพินี	1,647
21.	ศูนย์เยาวชนวัดธาตุทอง	323
22.	ศูนย์เยาวชนบางนา	1,283
23.	ศูนย์เยาวชนลาดกระบัง	539
24.	ศูนย์เยาวชนวัดดอกไม้	702
25.	ศูนย์เยาวชนมีนบุรี	975
26.	ศูนย์เยาวชนคลองกุ่ม	516
	รวม	33,554

จากนั้นผู้วิจัยได้คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างจาก 13 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครเป็นจำนวน 400 คน จากศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร 13 แห่ง โดยผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการพิจารณาจากเกณฑ์ที่เหมาะสมและครอบคลุมทั้งขนาดของศูนย์ฯ และที่ตั้งของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครที่กระจายไปทั่วกรุงเทพมหานครจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน

สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละศูนย์ฯ

$$n_1 = n_1 \frac{N_1}{N} \text{ โดยที่}$$

n_1 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โดยการสุ่มในแต่ละศูนย์เยาวชน

n = ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด (โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (ศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

N = ขนาดของประชากร จำนวนทั้งสิ้นของประชากร 9,681 คน

N_1 = ขนาดของประชากรในแต่ละศูนย์เยาวชน

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร

ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร	ประชากรที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ อายุ 15 – 25 ปี	กลุ่มตัวอย่าง
1. ศูนย์เยาวชนวัดโสมนัส	416	18
2. ศูนย์เยาวชนสวนอ้อย	1,258	50
3. ศูนย์เยาวชนวัดมหาธาตุ	265	11
4. ศูนย์เยาวชนวัดจักรแก้ว	412	17
5. ศูนย์เยาวชนชัยพฤกษามาลา	472	22
6. ศูนย์เยาวชนจอมทอง	1,658	66
7. ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน	1,921	76
8. ศูนย์เยาวชนปทุมวัน	526	23
9. ศูนย์เยาวชนบ่อนไก่	842	33
10. ศูนย์เยาวชนหัวลำโพง	154	13
11. ศูนย์เยาวชนลาดกระบัง	539	23
12. ศูนย์เยาวชนวัดดอกไม้	702	28
13. ศูนย์เยาวชนคลองกุ่ม	516	20
รวม	9,681	400

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปในสถานภาพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง คือ

- เพศ
- อายุ
- วุฒิการศึกษา
- ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ
- รายได้เฉลี่ยของครอบครัวโดยประมาณ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ใน 5 กิจกรรม คือ

1. พลศึกษา
2. นาฏศิลป์
3. คหกรรม
4. ศิลปะ
5. ห้องสมุด

โดยมีส่วนร่วมในการจัด ใน 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมด้านการสำรวจปัญหา
2. การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บ รวบรวม ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปในสถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวโดยประมาณ และกิจกรรมที่ท่านไปมีส่วนร่วมในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวนทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานครทั้ง 5 ประเภท คือ พลศึกษา นาฏศิลป์ คหกรรม ศิลปะ และห้องสมุด ในแต่ละประเภทจำแนกข้อคำถามการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมด้านการสำรวจปัญหา (15 ข้อ)
2. การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน (16 ข้อ)
3. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน (18 ข้อ)
4. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล (14 ข้อ)

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับการมีส่วนร่วมไว้ 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยนำแบบสอบถามมาจำแนกเป็นรายชื่อรายการกิจกรรม และรายด้าน มาแจกแจงความถี่ของแต่ละข้อจัดเป็นอันดับ โดยกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน ดังนี้

การให้คะแนนการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
การมีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
การมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน

การมีส่วนร่วมน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

รวมจำนวนคำถามในตอนี่ 2 ทั้งหมด 63 ข้อ

ตอนที่ 3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 12 ข้อ มาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ จัดเป็นอันดับ แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรคไว้ 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

5 หมายความว่า ท่านมีปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม มากที่สุด

4 หมายความว่า ท่านมีปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม มาก

3 หมายความว่า ท่านมีปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ปานกลาง

2 หมายความว่า ท่านมีปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม น้อย

1 หมายความว่า ท่านมีปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม น้อยมาก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) ที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 4 ข้อ

แบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 85 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วกำหนดอัตราส่วนของแบบสอบถามจากเนื้อหาในเรื่องทั้งหมด คือ การศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทิศทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ลักษณะการมีส่วนร่วม ทฤษฎีว่าด้วยลักษณะของเครื่องมือที่ดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เพื่อคัดเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ และเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นโครงสร้างในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร

3. สัมภาษณ์ พูดคุย กับหัวหน้าศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร เยาวชน และเจ้าหน้าที่ผู้นำกิจกรรมทั้ง 5 ประเภท คือ พลศึกษา นาฏศิลป์ คหกรรม ศิลปะ และห้องสมุด บางท่านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการร่างแบบสอบถาม

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และเป็นปลายเปิด (Open – ended) ประกอบการสัมภาษณ์ ฉบับร่าง

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบอีกครั้งก่อนไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ตรวจสอบแก้ไขทางด้านเนื้อหา ภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ครอบคลุมตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้อง เหมาะสม ก่อนนำไปทดลองใช้

2. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงเนื้อหาและลักษณะของข้อคำถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ เพื่อให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตามสภาพการณ์จริง ด้วยวิธีเจาะจงที่ศูนย์เยาวชนปทุมวันโดยแบ่งเป็นกิจกรรมละ 5 คน จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้สื่อความหมาย

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ครั้งที่ 2 จำนวน 60 ฉบับตามสภาพการณ์จริง เพื่อศึกษาความเที่ยงของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) เพื่อแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามสามารถแยกแยะความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้ชัดเจน และหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจ จำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด

เมื่อคำนวณแล้วได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ จำนวน 60 คน ได้ค่าความเที่ยงที่เชื่อถือเท่ากับ 0.98

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 60 คน ได้ค่าความเที่ยงที่เชื่อถือเท่ากับ 0.71

5. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์แล้ว ไปใช้จริงกับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังศูนย์เยาวชนในแต่ละสังกัด

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์เยาวชนด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2544 ถึง 27 กันยายน 2544 รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน แบบสอบถามที่ผู้วิจัยแจกและรับคืนจากกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ เยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำหนด คือ จำนวน 440 ฉบับ จากศูนย์เยาวชน 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด แล้วตรวจสอบคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดเท่านั้น จากนั้นนำแบบสอบถามมาตัดแยกประเภทของกิจกรรมออกแต่ละประเภทได้แบบสอบถามทั้งหมด 410 ฉบับ เกิน 10 ฉบับ จึงแยกแบบสอบถามส่วนที่เกินออกประเภทของกิจกรรมละ 2 ฉบับ คือ พลศึกษา 2 ฉบับ นาฏศิลป์ 2 ฉบับ ดนกรรม 2 ฉบับ ศิลปะ 2 ฉบับ และห้องสมุด 2 ฉบับ เพื่อได้แบบสอบถามครบ 400 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหัวหน้าศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ผู้นำกิจกรรม และเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนถูกต้อง จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่แจกไป/ฉบับ	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืน ถูกต้อง	คิดเป็นร้อยละ (%)
ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร			
เยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ	440	440	100.00
รวม	440	440	100.00

3. วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบสมบูรณ์ตามต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจให้คะแนนและลงรหัสแล้วเตรียมข้อมูล พร้อมทั้งตรวจแก้ไขให้มีความถูกต้องครบถ้วน แล้วตรวจสอบ คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดเท่านั้น แล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC* (Statistical Package for Sciences/Personal Computer)

ข้อมูลส่วนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปในสถานภาพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนโดยประมาณ และกิจกรรมที่ท่านไปมีส่วนร่วมในศูนย์ฯ โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลส่วนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในกิจกรรม พลศึกษา นาฏศิลป์ คหกรรม ศิลปะ และห้องสมุด ในการมีส่วนร่วมด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านติดตามประเมินผล โดยจำแนกเป็นรายข้อ รายกิจกรรมและรายด้าน แล้วเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยการให้น้ำหนักคะแนนของ ลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายความว่า การมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายความว่า การมีส่วนร่วมมาก
- 2.50 – 3.49 หมายความว่า การมีส่วนร่วมปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายความว่า การมีส่วนร่วมน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายความว่า การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้วยวิธีการทดสอบค่า F – test

- การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์ฯเยาวชนกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรต้น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนโดยประมาณ โดยมีการทดสอบ 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) และ

มากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบค่า F – test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และเมื่อปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ก็ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe)

ข้อมูลส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อมูลส่วนที่ 4 สำหรับแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอเป็นรายข้อเรียงลำดับตามความถี่ของข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าร้อยละ (อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2525)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2527)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทนมัชฌิมเลขคณิต (คะแนนเฉลี่ย)
$\sum fx$	แทนผลรวมของคะแนน N จำนวน
N	แทนคะแนนทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2527)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทนคะแนนที่กำหนดตามสเกล
f	แทนจำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม
N	แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. กรณีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

t	แทนค่า อัตราส่วนวิกฤติ
\bar{X}_1	แทนค่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
\bar{X}_2	แทนค่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทนค่า ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทนค่า ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทนค่า จำนวนตัวอย่างประชากรของกลุ่มที่ 1
n_2	แทนค่า จำนวนตัวอย่างประชากรของกลุ่มที่ 2
df	แทนค่า ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

5. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม คือการทดสอบความแปรปรวนแบบ 1 ตัวประกอบ (One – way Analysis of Variance) หรือ F – test (อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2531)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- เมื่อ F แทนค่าที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
- MS_b แทน Mean square between group หรือ ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
- MS_w แทน Mean square within group หรือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

6. การทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ เมื่อพบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างจากการทดสอบค่า F โดยวิธีของเซฟเฟ (อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2525)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right] (K - 1)}$$

- เมื่อ $(K - 1)$, $(N - K)$ คือชั้นแห่งความเป็นอิสระ
- M_1 , M_2 แทนมัชฌิมเลขคณิตของสองกลุ่มที่ต้องการทดสอบ
- N_1 , N_2 แทนจำนวนตัวอย่างประชากรของสองกลุ่มที่นำมาทดสอบ

7. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (อ้างถึงในล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531)

$$\alpha = \frac{N}{N - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

- เมื่อ α แทนความเที่ยงของแบบสอบถาม
- N แทนจำนวนข้อของเครื่องมือ
- S_i^2 แทนคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
- S_t^2 แทนคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ